

# Носієм суверенітету і єдиним джерелом влади в Україні є народ.

Стаття 5 Конституції України

№ 2 (70)

# Наша ГРОМАДА

П'ЯТНИЦЯ,  
18 січня '19

## 22 січня – День соборності України

Це свято відзначають щороку в день проголошення Акту злуки Української Народної Республіки й Західно-Української Народної Республіки, яке відбулося 1919 року на Софійській площі в Києві.

Цій події передувало видання (22 січня 1918 року) Центрального Універсалу, яким Українську Народну Республіку проголошено суверенною і незалежною державою. Західно-Українську Народну Республіку проголошено в листопаді 1918-го.

Акт злуки УНР та ЗУНР – історичний факт, який показав безсилля будь-яких спроб роз'єднати український народ. Наприклад, у Першу світову війну Українські січові стрільці, які воювали у складі війська Австро-Угорщини, браталися з українцями, які служили в армії Російської імперії.

21 січня 1990 року жителі багатьох міст і сіл України на дорозі між Києвом і Львовом утворили живий ланцюг, таким чином віддавши шану великій події – возз'єднанню УНР та ЗНР.

Офіційно День соборності відзначають з 1999 року.



## Можна повернути через інтернет

15 січня Укрзалізниця поновила операції з повернення проїзних документів на сайті booking.uz.gov.ua, на мобільній версії сайту та у мобільних додатках. Повернення квитків через інтернет

призупинили, щоб запобігти спекуляціям та іншими зловживанням у піковий період перевезень з 15 грудня 2018 року, повідомляє прес-служба Укрзалізниці.

## Запроваджується телемедицина

В новозбудованих в об'єднаних територіальних громадах лікарських амбулаторіях буде запроваджено телемедицину. Про це під час селекторної наради щодо стану реалізації реформи сільської медицини повідомив міністр регіонального розвитку, будівництва та ЖКГ Геннадій Зубко. «Запроваджуючи телемедицину, ми якраз даємо сімейному сільському лікарю унікальну



можливість отримати фахову консультацію вузькопрофільного спеціаліста з приводу діагнозу чи лікування», – пояснив міністр. Наша область увійшла до п'ятірки областей, де незабаром розпочнеться тестування телемедицини у сільських амбулаторіях за чотирма нозологіями: серцево-судинні захворювання, цукровий діабет, бронхіальна астма та дерматологічні захворювання.

## Ліки від кору – вакцинація

Минулого тижня від кору помер 49-річний житель Рівненської області. Це вже третій смертельний випадок від кору нинішнього року в країні. Торік від ускладнень кору померли 16 людей. Міністерство охорони здоров'я нагадує, що кір є надзвичайно заразним інфекційним захворюванням, яке може призвести до тяжких ускладнень – пневмонії, вушної інфекції, запалення мозку – енцефаліту, інших серйозних ускладнень, а також до інвалідності та смерті. Найчастіше хворіють діти, які не отримали другу дозу КПК вчасно. Ризик захворіти збільшується і через спільне перебування дітей у школах та дитячих садках. Специфічного лікування від кору немає. Єдиний спосіб запобігти ускладненням і смерті від кору – вакцинація.

ку – енцефаліту, інших серйозних ускладнень, а також до інвалідності та смерті. Найчастіше хворіють діти, які не отримали другу дозу КПК вчасно. Ризик захворіти збільшується і через спільне перебування дітей у школах та дитячих садках. Специфічного лікування від кору немає. Єдиний спосіб запобігти ускладненням і смерті від кору – вакцинація.

## Вартість газу у травні

Відповідно до постанови уряду, ціна на газ для населення зростає поетапно. Наступне підвищення вартості блакитного палива заплановане на травень нинішнього року – до 9851 грн

за тис. кубометрів. Ще одне подорожчання відбудеться в січні 2020-го. Про це повідомив міністр соціальної політики Андрій Рева в ефірі телеканалу «Еспресо».

## Поліція і вибори

Національна поліція почала моніторинг дотримання законодавства на виборах президента. Як зазначається в повідомленні прес-служби відомства, основне завдання, що його ставить перед собою поліція, – забезпечити чесне і безпечно волевиявлення громадян та оперативно реагувати на порушення виборчого права. На офіційному сайті Нацполіції в розділі «Новини» вже

створено спеціальну рубрику «Вибори-2019», де зазначаються телефони, за якими можна повідомляти про порушення. До речі, з початку виборчої кампанії (31 грудня минулого року) вже зафіксовано понад півсотні повідомлень про порушення. Більшість із них стосуються відсутності на агітаційній продукції передбаченої законом інформації.

## Відключать електрику

Кіровоградський РЕМ повідомляє, що у зв'язку з техобслуговуванням обладнання 21 січня 2019 року не подаватиметься електроенергія у селище Нове на вулиці Вишневу та Калинову і в село Грузьке на вулиці Космонавтів, Лермонтова, Сабліна, Мухаметдієва, Садову, Шевченка, 25 січня 2019 року – в селище Нове на вулиці Бехтерева, Туркеніча, Благодатну, Обеліскову, Джерельну, Трояндову та в провулок Бехтерева, 28 січня 2019 року – в село Олексівку на вулицю Ушакова, 31 січня 2019 року – в селище Нове на вулиці Ползунова, Лебедева, Глазунова.

## Трьох вихідних їй забагато

Як добросовісну та скромну людину охарактеризували мені Ніну Пасічник, катеринівського листоношу, її односельці, пропонуючи написати про неї в газеті з нагоди недавнього ювілею. Ніна Геннадіївна від цієї ідеї була не в захваті і погодилася на розмову зі мною лише після того, як взяла обіцянку, що публікація про неї буде невеличкою.

Бесіду почав із запитання, звідки Ніна Геннадіївна родом. Виявляється, з Уралу.

– Толя служив у наших краях, а я у військторзі працювала, – розповіла Ніна Пасічник про те, як познайомилася з майбутнім чоловіком (його вже немає на цьому світі). – Толя родом – звідси, з Водяного, це тепер Мальовниче. Він любив пофантазувати. Про своє село розказував, що воно – біля моря, що там кораблі ходять. Мовляв, тому й називається Водяним. Я й вірила, поки не перебралася сюди 1970 року. Ми вже жонаті були, й сина мали. Як переїхали, чоловік влаштувався у Кіровограді на «Червоної зірці», а згодом перейшов у рудник в Катеринівці. Тут нам і житло дали. Я робила на різних роботах. А коли в Катеринівці відкрили дитяче кафе, за-



вдівачкою стала. Це ж моя спеціальність. Працювала й у їдальні рудоуправління.

На запитання, як опанувала українську, співбесідниця відповіла сміючись:

– Яюсь свекруха каже: «Дочко,

візьми лантух і принеси дровець». Я слова «лантух» до того ніколи не чула, та постидалася спитати, що воно означає. Принесла дров, а свекруха: «Чого ж лантуха не взяла?»

Закінчення на стор. 3

## «Водили козу» по всьому селу



Напередодні «старого» Нового року у Володимирівці маланкарі на чолі з керівником місцевого клубу Світланною Ніколаєнко «водили козу». Переодягнувшись у тварин та фольклорних персонажів, вони обійшли все село. Провідали одиноких пристарілих, пенсіонерів, молодь. Співали пісень, щедрували, здоров'я й радості всім

бажали. Кажуть, добряче натомилися, але щасливі, що мали можливість нагадами землякам про давні традиції українського народу.

Вважається, що святкування Маланки походить від стародавнього, ймовірно, дохристиянського звичаю. За християнським календарем – це також день преподобної Меланії

(Меланки, Маланки, Миланки). Меланка-Вода приходиться на щедрий вечір разом із Василем-Місяцем словистити господарів про наступні торжества та справити гостини, які в народі так і називають – гостини Меланки. В українській народній традиції дохристиянський та християнський обряди об'єдналися у свято Меланки.

# «Ми трудилися з ентузіазмом!»

## 3 історії катеринівських каолінових копалень

Продовження. Початок у номерах 51(67) та 52 (68)

### Культура, спорт, торгівля у 1950-х – 1960-х роках

У середині 1950-х у Катеринівці створили клуб. Він підпорядковувався руднику і розташовувався у дерев'яній споруді неподалік Правобережного кар'єру. Першим завідувачем клубу був Василь Якович Венгеровський. 1962 року у так званому робітничому селищі відкрили новий клуб (теперішній будинок культури), побудував його рудник. Утім, і жителі Катеринівки доклали до цього зусиль – викопали траншею під фундамент.

– При клубі відкрили бібліотеку, – розповіла жителька Катеринівки Олена Горлова. – Першою бібліотекаркою там була Марія Дмитрівна Калабух. У 1965 році її на цьому посту змінила я. Наприкінці шістдесятих років у бібліотеці уже налічувалося близько п'яти тисяч книг. Чи не щомісяця ми отримували нові книги, оплачував рудник. З півтисячі людей були нашими читачами. Серед найактивніших – Галина Кремсал, слюсар Стрельцов, шофер Нікішов, подружжя Громових. Тоді люди багато читали. У нас користувалися попитом історичні романи і детективи.

Після Венгеровського заклад культури очолювали Ткачов, Павлов, Бабій, Явтушенко, Ніколенко, Дудченко, Горлова, Губрій, Ралко.

1964 року в Катеринівці створили футбольну команду. Про це подбало гірниче підприємство. Першим тренером «Огнеупора» (так називали команду) був Григорій Зайченко – енергетик рудника, великий ентузіаст футболу.



Ті часи добре пам'ятає житель Обознівки Володимир Гончар.

– Коли створили «Огнеупор», мені було дванадцять років, – згадав він. – Ми, хлопці, любили спостерігати, як працівники рудника у футбол грають. Ми залюбки подавали їм м'ячі, коли ті вилітали за поле. Григорій Іванович був для нас великим авторитетом. А він придивався, як ми граємо у футбол, і виявляв тих, в кого є хист до цього. Тоді на кожній вулиці Обознівки, Катеринівки була своя футбольна команда. Дуже популярними були турніри «Шкіряний м'яч».

Грав я і в складі місцевої юнацької футбольної команди. Тренував нас все той же Григорій Іванович Зайченко. Формою, м'ячами забезпечував рудник. Наша команда займала непогані місця в районі, виходили й на обласний рівень. Коли доводилося їхати в інший райцентр, нам видавали по карбованцю двадцять копійок «командировочних». Тратили їх на цукерки, на газовану воду.

На турніри нас возили у відкритих кузовах вантажівок. Та ніхто не застуджувався, ми міцні були. У сьомому чи восьмому класі я вже грав за «Огнеупор».

Після війни в Катеринівці недалеко від Правобережного кар'єру у

вагоні відкрили магазинчик. Завідував ним Ілля Бабій.

– Мій дід, Ілля Сергійович, хворів, тому й роботу йому дали не важку. Він регулярно їздив у місто по товар, – розповів Володимир Бабій.

А Володимиру Правді згадалося ось що:

– Я, коли хлопцем був, допомагав діду Ільку, який завідував



магазином. Ми возили кіннями з міста товар для магазину. – Продукція була усяка – і хліб, і горілка, і промтовари. Але хліб продавали чомусь тільки вчителю.

У 1960-х роках той магазинчик перетягли у робітниче селище. А коли у 1964-му там побудували новий заклад торгівлі, магазин-вагон повернули назад, у так звану стару Катеринівку. Тепер у цьому вагоні, обкладеному цеглою, – магазин «Мінерал».

відка про Олега Мануїловича. Народився 31 березня 1936 року в Сумах. 1959 року закінчив Дніпропетровський гірничий інститут ім. Артема, здобув спеціальність гірничого інженера. До 10 липня 1962-го працював головним інженером в Сулятинському кар'єроуправлінні, з 1962 року по 1965-й – головним інженером у Кіровоградському рудоуправлінні вогнетривих глин, з 10 липня 1968 року –



тривких глин, з 10 липня 1968 року – управляючим Кіровоградським рудоуправлінням вогнетривих глин. 17 жовтня 1973 року загинув.

Слід зазначити, Олега Федоровського призначили на пост керівника катеринівського рудника в часи, коли оперативно-господарську самостійність радянських підприємств значно розширили. Заклик до цього виголосив на пленумі ЦК КПРС, який відбувся у вересні 1965-го, голова радянського уряду Олексій Косигін. Також ішлося про посилення стимулювання виробництва. На підставі цих настанов партії кожне підприємство отримало право створювати три самостійних фонди – розвитку виробництва, матеріального заохочення, соціально-культурних заходів та житлового будівництва. Протягом восьмої п'ятирічки (1966 – 1970) цю реформу впровадили майже всі промислові підприємства України. Вважається, що восьма п'ятирічка була найуспішнішою в радянській історії. Зокрема, в Україні випуск промислової продукції збільшився наполовину. Та реформу не реалізували до кінця, оскільки тодішній генсек партії Леонід Брежнев ігнорував її. У сімдесятих роках радянська економіка знову розвивалася екстенсивним шляхом.

На жаль, уже не спитаеш у Федоровського, як він сприйняв косигінську економічну реформу, як йому працювалося в період застою. Та зі свідчень ветеранів рудника, катеринівських старожилів випливає, що він був неординарним керівником, який умів заохочувати людей до продуктивної праці і який заради доброї справи міг відступити від циркулярів.

Але спершу – про здобутки рудника при Федоровському. Під-



приємство суттєво зміцніло. Воно повернулося до розробки Лівобережного кар'єру (де добувалася глина до війни) – геологи вказали на великі запаси там вогнетривкої глини. Підприємство придбало багато нової техніки, в тому числі КраЗи (їх серійне виробництво саме налагодили в Кременчуці, вони на руднику замінили застарілі МАЗи-205), БелАЗи, побудувало гаражі, котельню, ще кілька житлових двоповерхових, новий магазин.

– Ми перейшли на тридцятитонні БелАЗи, бо КраЗи уже не давали можливості виконати плани, – розповів Павло Булгак. – Я на БелАЗі працював тридцять два роки – день у день. Тут ніхто на ньому стільки не працював. БелАЗ дуже мені подобався. Міцна машина, витривала і зрозуміла при ремонті. До того ж, у БелАЗі узимку тепло, кабіна ж – на двигуні. Улітку, правда, жаркувато...

Перші БелАЗи на рудник пригнали Іван Михайленко та Володимир Правда.

– При Федоровському у руднику відбулася серйозна технічна модернізація, – наголосив інший ветеран підприємства – Володимир Бабій. – Зокрема, ми, працівники майстерень з ремонту гірничого обладнання, отримали нові верстати.



Я. Мирний

А от що кажуть люди про Федоровського.

Володимир Правда:

– При Мануїловичу нас, водіїв рудника, направляли допомагати колгоспам – у Володимирівку, Олексіївку, Крупське, навіть у Каніж. Наприклад, возити буряки на бурякопункти. За ходку ми отримували по сім карбованців. Це були ніби й неофіційні винагороди. Але заохочувати людей до праці Федоровський умів.

Також Володимир Правда зауважив, що Олег Федоровський

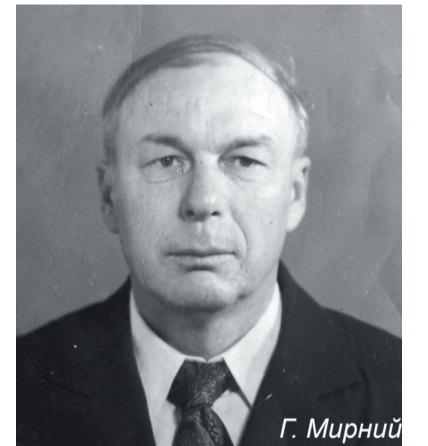
належав до людей привітних, веселих, без гордині:

– Він навіть поборюкався з нами, шоферами, іноді міг. А здоровенний був – зо два метри зростом!

– Федоровський був справедливим, він не терпів несправедливості, – зауважив Іван Бабій, теж ветеран рудника.

– Олег Мануїлович – з керівників від Бога, толкових людей, – згадав Павло Булгак. – Шкода, що він загинув. Він був справедливим. Якщо хто провинився, тому перепадало. А за людей як стояв Федоровський! У селищі тоді саме будувалися приватники. З будматеріалами було туго. От і йшли люди до Федоровського, щоб попросити випустити матеріали. А той як пообіцяє, то виконає неодмінно. Якось треба було комусь із наших хлопців шифер на дах, а його ніде нема. Звернувся той чоловік до Федоровського. Олег Мануїлович через якихось знайомих на «складі Брайченка» в Кіровограді таки вибив шифер. При цьому сказав директору складу, що, мовляв, братові треба на дах. А через якийсь час знову «для брата» попросив щось. Директор складу не повірив: «Так скільки в тебе братів?» А Федоровський: «Усі люди – браття». На нього й анонімки писали. Вважаю, він не заслужив цього. Я був на боці нашого керівника. Та хто нас, робота, питає, що ми думаємо?

Хорошої думки про Федоровського і Людмила Мирна, колишня працівниця адміністрації Кіровоградського рудоуправління. До речі, її чоловік Георгій, нині покійний, був особистим водієм Федоровського. А до того Георгій Мирний працював на руднику і водієм, і завідувачем гаражем. Людмила Мирна каже, що її чоловік «любив



Г. Мирний

техніку, а ще був непоганим керівником, добре ставився до людей». За словами Людмили Григорівни, Мирний, помітивши підлеглого напідпитку, не добивався перед начальством його звільнення з роботи, а виховував словом і ділом, зокрема давав мітлу і наказував прибрати територію.

– Лише через відсутність спеціальної освіти Жору перевели з посади завгара у водії, – сказала Людмила Мирна.

Розповіла Мирна і про свого свекра – Якова Івановича Мирного, який очолював рудник у Катеринівці 1949 року. За словами Людмили Григорівни, Яків Іванович добре знав гірничу справу (закінчив відповідний інститут), був дуже культурним чоловіком.

– Це Яків Іванович вибрав місце, на якому побудовано робітничий житловий масив у Катеринівці, – стверджує Мирна. – Він напоїг, щоб масив розташовувався недалеко від річки. Тут і сад був. А спершу планували будувати робітничі селища там, де завод кісткового борошна, – серед степу широкого.

Далі буде  
Віктор КРУПСЬКИЙ



